

sek. Poleg tega pa je še treba plačati posebno pristojbino ali takso, ki jo odmeri davčna oblast.

5. Vse plakate o veselicah ali vabila, ki jih nalepite na javne prostore, drevesa, zidove ali plote, morate kolekovati s kolkom 5 para (20 v). Če koleko mora davčni urad pritiskati uradni pečat. Plakati za politična zborovanja ali za volitve so koleka prosti.

6. Ako priredite gledališko predstavo, morate k naznanilu vsaj 8 dni poprej priložiti še prepis in knjigo dočene igre, da jo oblast pregleda (cenzurira).

7. Kdo podpisuje naznanila? Shode, predavanja, igre, veselice in drugo lahko naznani ali društvo, pripravljalni odbor ali sklicatelj. Če je prireditev društvena, mora podpisati pod društveni pečat predsednik ali pa kak drug član društvenega odbora. Ako pa naznani shod ali kako prireditev posameznik, mora naznanilo oblasti podpisati sklicatelj sam. Navesti mora svoj natančni naslov.

8. Odborovih sej ali sestankov zapnikov ni treba naznanjati oblasti. A sklicatelj mora vsakega udeleženca osebno poznati.

Naznanilo shoda ali prireditve se n. pr. tako-le napiše:

Okrajno glavarstvo

Mariboru.

Podpisani Ignacij Taler, posestnik v Gornjem Dupleku, naznanjam, da se vrši v nedeljo, dne 30. oktobra 1921, ob pol 8. uri zjutraj pri Smartnu pri Vurbergu na prostoru pri cerkvi javen shod pod milim nebom za smišljenike Slov. ljudske stranke. — Dnevni red: Poročilo o političnem in gospodarskem položaju. Poroča narodni poslanec Ivan Rožkar. V slučaju slabega vremena se shod vrši v prostorih starega šolskega poslopja pri cerkvi. Prilagam kolek 20 K za rešitev.

Gornji Duplek, dne 20. okt. 1921.

Ignacij Taler.

Za „Slov. Gospodarja“.

(Iz peresa starega Gospodarjevega sotrudnika).

Ze nad 15 let dopisujem v naš najstarejši in najbolj priljubljeni list Slovenski Gospodar. V živem spominu mi je še doba pred vojsko, ko so zagrizeni naši narodni neprijatelji hoteli Gospodarja uničiti s tožbami in konfiskacijami. V spominu mi je, kakor bi se bilo danes, ko so stali pred poroto Gospodarjevi uredniki dr. Gregorec, Boštjan Ferk, Leon Brože, dr. Korošec, Rakovič in Zebot. Najhujši scvrtažniki vsega, kar je bilo slovensko, na primer: Baron Pistor, pujski Orngg, orehovski Bračko, so leto za leto vlagali tožbe proti Slovenskemu Gospodarju, ker je on branil in odločno zastopal ne samo našega kmeta, ampak tudi brezobzirno ščitil Sloventstvo. Slovenski Gospodar je bil v tistih časih edini list, ki je neustrašno branil pravice slovenskega jezika, in je tako pripravil med našim narodom pot in tla za ustanovitev svobodne jugoslovanske države. Trnjeva je bila pot, katero so morali hoditi uredniki Slov. Gospodarja v tistih časih. A jeklena volja in pomoč požrtvovalnih katoliških rodoljubov je preprečila nakane Nemcev in narodnih odpadnikov, da bi ugonobili naš list.

Ker s tožbami ni slo, so poskušali zadati Slov. Gospodarju smrten udarec na drug način. Državni pravdniki dr. Nemanjč, Dr. Duháč in Verderber so imeli nalog od bivše avstrijske vlade, cesarskih namestnikov in nemškega Volksrata, da morajo zapleniti Slov. Gospodarja kolikor je največ mogoče. To naročilo so tudi zvesto izpolnjevali. Skoraj vsaka številka je bila več ali manj zaplenjena. Če je Slovenski Gospodar pisal proti ustanovitvi nemške šole v St. Lenartu, bil je zaplenjen. Ko je pisal, da so nemški študentje do krvi pretepli slovenskega mladeniča, ki je nosil pripeto na prsni slovensko trobojnico, ga je drž. pravdnik zaplenil. Ko je leta 1908 nemškutarški žandar v Ptuj brez po voda zabol slovenskega kmeta in ga smrtno nevarno ranil, Slov. Gospodar o tem niti poročati ni smel: bil je zaplenjen. Avstrijska vojska je bila v začetku leta 1914 pri Lvovu od ruske armade grozno tepena. Slovan-

ski Gospodar o tem ni smel pisati, bil je zaplenjen. Ali se spominjate čitatele, kako sta celo vojno dobo bila ravno Slov. Gospodar in Straža polna belih lis. Nista smela pisati resnice o resničnih dogodkih na bojiščih.

Julija, avgusta in septembra meseca so zapirali nedolžne Slovence: kmete, delavce, duhovnike, meščane, uradnike itd. Poulična svojati v Mariboru in Ptuj ter Gradcu je smela te nedolžne žrtve svobodno pretepati, opljuvati, ometavati z gnilimi jajci, blatom in kamenjem. Če sta Slov. Gospodar in Straža hotela o tem pisati, čisto resnice, bila sta zaplenjena. Tako je bilo pred vojno in med vojno.

In danes? Slovenskega Gospodarja in Stražo ne konfiscirajo več nemški in nemčurski državni pravdniki, ampak drugi. Zakaj?

Zato, ker resnica boče gotove ljudi v oči!

Ostal sem zvest prijatelj Slovenskega Gospodarja, ker vidim, da je ta list res pravi in odkritosrečni branitelj pravic našega ljudstva. Vi vsi pa, ki ste mu tudi ostali zvesti, agitirajte za to, da bo vsaka poštna družina naročena v letu 1922 na Slovenskega Gospodarja!

Člani cenilnih in prizivnih komisij

naše stranke po raznih okrajih so sledeči:

Maribor: Alojzij Supanič, posestnik, Vajgen, pošta Jarenina; Al. Rebernik, posestnik, Zrkovce pri Mariboru.

Slov. Bistrica: Hinko Gril, posestnik, Slov. Bistrica; Pavel Sajošnik, župan, Spodnja Novava.

Sv. Lenart: Franc Krajnc, gost., Sv. Jurij v Slov. gor.: Fran Stupica, notar, Sv. Lenart v Sl. g.

Ptuj: Martin Segula, posestnik, Moškajnci;

Ormož: Robert Košar, posestnik, Sv. Boltenk pri Središču.

Konjice: Anton Toman, posestnik, Prežigal, pošta Konjice; Franc Krajnc, posestnik, Loco; Anton Leskovar, župan, Oplotnica.

Ljutomer: Jakob Rajh, posestnik, Ljutomer; Jožef Rep, posestnik, Logarovi pri Sv. Križu.

Gornja Radgona: Janez Lančič, kleparski mojster, Gor. Radgona.

Celje: Josip Rataj, župan, Hrasovec, pošta Sv. Jurij ob južni žel. Frano Jurhar, posestnik, Vrbje, pošta Zalec.

Laško: Jurij Krajnc, posestnik, Lahomšek 2, pošta Laško.

Smrje: Janez Čakš, posestnik v Koretnem št. 18, pošta Smrje pri Jelšah.

Gornji grad: Franc Stiglic, posestnik, Rečica ob Savinji.

Vransko: Jožef Kladnik, posestnik, Vransko.

V gorej imenovanih okrajih je naša stranka pri volitvah zmagala. V ostalih okrajih so prodrli z malo večino nasprotniki. Ali je tam vlada imenovala naše ljudi v cenilne komisije, nam ni znano. Pač pa vemo, da je vlada imenovala v okrajih, koder je zmagala naša stranka, same pristaše liberalne in samostojne stranke. (Ta notica je spopolnilo k članku „Cenilne komisije na 1. strani današnjega lista.)

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Radikalno-demokratska vlada, kateri služijo slabostnejši in muslimani kot privešek, je v zadnjem času postala zelo nesigurna. Glavni boj, ki se bje med obema velikima strankama, med radikali in demokrati, je vladne temelje silno zrahljal Radikalni so nezadovoljni z notranjo politiko ministra Pribičevića, ki je napravil v svojem ministru strankarsko gnezdo demokratov. Radikalni klub je imel razne seje in prvaki te stranke so vedno odločneje zahtevali ministrski stolček no tranih zadev za svojo stranko. Demokrati pa za nobeno ceno nečjejo izpuščati notranjega ministristva iz rok — ker dobro vedo, da demokratska stran la stoji in pada z oblastjo v notranjem ministristvu. Istotako so radikali nezačujljivi s finančnim ministrom

dr. Kumanudjem. Ta je doživel v Parizu in Londonu občuten neuspeh v pogledu našega zunanega posojila. Dr. Kumanudi je namreč odpofoval v London še poprej, predno je vlada spravila državni proračun v ravnotežje. V inozemstvu so dobro vedeli, da imamo v državnem proračunu razmeroma velik primanjkljaj ali deficit. — Najprej se je govorilo in pisalo o 9 milijardah, pozneje samo o 5 milijardah, po najnovejših poročilih pa je vlada proračun baje že spravila v — „ravnotežje.“ Na enostavni način so črtali najpotrebnejše postavke na kolikor mogoče nizke stopnje, razen tega pa so uvedli — nove davke. Zato se ni čuditi, da je prinesel finančni minister iz Londona in Pariza nekaj načrtov o zunanjem posojilu, katerega nam Angleži in Francozi ponujajo po visoki obrestni meri in kratkem povračilnem roku. Skrajno zavožena finančna politika sedanje vlade predsedša že pristašem vladnih strank, še bolj pa seve fustim, ki se borijo proti tej vladi. Ministrski predsednik Pašič bi rad stopil z nekoliko izpremenjeno ministrsko listo pred kralja in pred parlament, toda vsled napetosti, ki vlada med demokrati in radikali, si tega ne upa. Verjetno je, da bo Pašičeva vlada v kratkem odstopila. Za slučaj, da bi sedanja vlada odstopila, bi se najbrže sestavil začasni ministrski zbor, ki bi razpisal nove volitve. V krogih vladnih strank že uvidevajo, da so je s svojim centralizmom temeljito zafurali in zato bi najraje naprtli vse te svoje grehe drugim strankam. Ker pa zaenkrat nobena protivladna stranka ali skupina noče prevzeti te odgovornosti, ni drugega izhoda kakor — volitve.

Italija: V Julijski Benečiji je izbruhnila splošna stavka. Trst je postal napol mrtvo mesto. Trgovine so zaprte, mesto je brez plina, brez elektrike, časopisi ne izhajajo. Pašiči pa napoveduje o štrajkujočim delavcem boj. Do nemirov se ni prišlo.

Nemčija: V Berlin je dospela obnovitvena komisija, sestojeca iz Angležev, Francozov in Italijanov, ki bodo proučevali možnosti nemških odškodnin. Nemčija bo dne 15. januarja morala na račun vojnih odškodnin plačati zaveznikom 500 milijonov zlatih mark kot prvi obrok. Drugi obrok bo do zavezniki iztirjali dne 15. februarja. Nemci napenjajo vse sile, kako bi jim ushitreje odplačali svoje dolge. Proračun nemške republike za leto 1921 izkazuje 161 milijard mark. Obnovitvena komisija je mnenja, da bo Nemčija zmogla ogromna plačila. Za obnovo porušenih delov Francije, Belgije in drugih držav bo Nemčija prihodnje leto morala plačati 234 milijard = 234.000 milijonov mark. Toliko je znašala vsa vojna odškodnina, ki jo je Francija plačala Nemčiji po l. 1871.

Poljska: Iz Varšave poročajo, da je poljska vlada odstopila.

Washingtonska konferenca. V Washingtonu zborujejo predstavitelji Zedinjenih držav, Japonske, Anglije, Francije in Kitajske o delni razorožitvi teh držav, ki so se dosedaj mrzlično pripravljale na novo, vsekakor strašno in z vsemi uničevalnimi sredstvi uprizorjeno vojno. Najbolj si nasprotujeta Amerika in Japonska. Japonska, ki je dosedaj igrala varuha Kitajske in ki je na vseh koncih in krajih, predvsem v Tihem morju grabežljivo segala po oblasti, je vzbudila sovraštvo Amerike. Predsednik Harding je uvel del neznanost ne-prestanega oboroževanja in za to je sklical to konferenco, na kateri bi se naj določil obseg vojnih mornaric. Kakor pa razvidimo iz raznih poročil, se Japonska noče kar tako odpovedati svojim osvojevalnim težnjam. Prepričani smo, da tudi ta konferenca človeškemu rodu ne bo prinesla trajnega miru. Dokler prevladujejo v svetovni politiki pohlep, nenasitna grabežljivost po tuji zemlji in tajne spletkarje visokih državnikov pri zaprtih vratih, tako dolgo ni govora o kakšni pravi razorožitvi narodov.

Naši shodi in tečaji.

St. Ilj pod Turjakom. Shod SKZ dne 20. t. m. te izborni uspeh. Posl. Pušenjak je obširno govoril o naši notranji in zunanji politiki ter o važnih gospodarskih vprašanjih. Vrli posestnik J. Jaš, ki je jako spretno vodil

zborovanje, je predlagal več resolucij, v katerih se zahteva pravična razdelitev davke; avtonomija, nedeljena Slovenija, krščanska šola, odprava izvozne carine na živino in les, regulacija Mislinje ter izreka zaupanje Jugoslovanskemu klubu za odločen nastop za pravice slovenskega ljudstva.

Teharje. V nedeljo, 27. t. m. porani maši shod SKZ. Govori poslanec Pušenjak in drugi.

Dekliški organizacijski tečaj mariborskega okrožja SKSZ v nedeljo, dne 27. novembra 1921 v dvorani Strokovne zveze, Splavarska ulica št. 6. Spored: Ob 8. uri tiha sv. maša v frančiškanski cerkvi. Od pol 9. ure do pol 13. (1.) ure tečaj z naslednjimi točkami: 1. Pomen in namen ženske izobrazbe (Bregant). 2. Ustroj in pomen izobraževalnih društev. (Dr. Capuder). 3. Zenski odseki (Dekliška zveza) izobraževalnih društev (p. Pavel). 4. Orliška organizacija (Dr. Jeraj). 5. Vzoren občen zbor (Mariborski Orliški krožek). 6. Zunanje delovanje organiziranega ženstva (Zebot). Skupni obed. 7. Popoldne ob 2. uri prijateljski sestanek in pogovor o izvršitvi sklenjenih načrtov. 8. Sklepni govor (Dr. Jerovšek).

Izobraževalni tečaji v celjskem okrožju.

Od 28. novembra do 21. decembra t. l. se vršijo po celjskem okrožju enodnevni izobraževalni tečaji Slovenske krščansko-socialne zveze in Slovenske kmetke zveze. Snov predavanj bo: 1. Kmetško vprašanje in naše zahteve. Zadrufništvo. 3. O davkih, dohodnini in nje napovedi. 4. Casopisje. — Tečaji se začnejo ob 9. uri popoldne in sklenejo ob 1. uri popoldne. Red izobraževalnih tečajev:

28. novembra (ponedeljek): Starrirog, v stari soli (župnišče) za sodni okraj Slovenjgradec.

29. novembra (torek): Smartin pri Saleku, v Društvenem domu za sodni okraj Soštanj.

30. novembra (sreda): Nazarje, v samostanu frančiškanov za sodni okraj Gornji grad.

1. decembra (četrek): Polzepla, v prostorih g. Cizeja nasproti cerkvi, za sodni okraj Vransko.

2. decembra (petek): Petrovče, v cerkveni hiši za sodni okraj Celje, severozahodni del.

3. decembra (ponedeljek): Frankolovo, v društvenih prostorih za sodni okraj Celje, severovzhodni del.

6. decembra (torek): St. Jurij ob južni žel., Društveni dom, za sodni okraj Celje, južnovzhodni del.

9. decembra (petek): Smrje pri Jelšah, v gostilni g. Florijana Gajšek za sodni okraj Smrje.

10. decembra (sobota): Podčetrtek, v posojilniških prostorih za sodni okraj Kozje, severni del.

12. decembra (ponedeljek): Kozje, v okrajni posojilnici za sodni okraj Kozje, južnovzhodni del.

13. decembra (torek): St. Vid na Planini v župnišču, za sodni okraj Kozje, zahodni del.

14. decembra (sreda): Sevnica ob Savi, v dvorani g. Starkl za sodni okraj Sevnica.

15. decembra (četrek): Laško, društvena dvorana v župnišču, za sodni okraj Laško.

19. decembra (ponedeljek): Brežice (prostori se še določijo) za sodni okraj Brežice.

21. decembra (sreda): Sv. Križ na Slatini, v Društvenem domu za sodni okraj Rogatec.

V konjiškem okraju se vršijo izobraževalni tečaji po posameznih župnijah.

Na izobraževalni tečaj so vabljeni vsi naši somišljeniki, posebno člani naših političnih in nepolitičnih društev: Kmetke zveze, Izobraževalnih društev, Orla, Orlice, Dekliške zveze ali Marijine družbe. Porabite zimski čas, ko nimate toliko telesnega dela, za duševno delo in izobrazbo!

Za naše časopise.

Cenjenim naročnikom! V letu 1922 bo stal Slovenski Gospodar v Jugoslaviji celoletno 12 dinarjev ali 48 K, polletno 7 dinarjev ali 28 kron,

četrtletno 4 dinarje ali 16 kron. Iz ven Jugoslavije bo stal celoleino 25 dinarjev ali 100 kron. Ako bodo naši prijatelji napeli vse sile ter tako pridno agitirali za nove naročnike, da se število naročnikov podvoji, potem lahko obljubimo, da bo list izhajal vedno na osemih straneh. Naš list naj ne manjka v nobeni slovenski krščanski hiši!

Agitacijski teden za dobre časopise gre h koncu. Pa agitacija se ne sme pomehati. Vsak dan porabimo v to, da razširimo dobre liste. Kjer se agitacija še ni razvila ta teden, naj se razvije naprej do Novega leta in še v januarju. Število naših naročnikov se mora podvojiti. Zatorej na delo, da nas bo čim več zbranih okrog dobrega časopisja! Zupnija, v kateri so razširjeni dobri časopisi, je tudi dobrega, krščanskega duha!

Agitacija za naše liste se od dne do dne bolj širi po Spod. Stajerski. V nekaterih župnijah naš prietaši živahno delajo. Razdelili so letake in jih sedaj zahtevajo še več. Tudi naravnopolje si naročajo. Agitacija gre od osebe do osebe. Može in žene, mladeniči in dekleta tekmujejo med seboj. Iz nekaterih župnij smo dobili že nad 50 novih naročnikov. Tako je prav! Protiverski listi morajo izginiti iz krščanskih hiš, in naši katoliški listi morajo v vsako hišo!

Našim agitatorjem! Prihodnji mesec in sicer v božični številki bodo dobili naročniki Straže in Slovenskega Gospodarja priložen stenski koledar za leto 1922. Tisti, ki še nimajo naročenih naših listov, naj takoj pristopijo kot novi naročniki, da se bodo deležni stenskega koledarja. Kdor pride po Božju, koledarja sveda ne bo mogel dobiti, ker se ga bo tiskalo samo toliko, kolikor se ga bo rabilo za božično številko. Na delo torej takoj za nove naročnike!

Jezni so, da kar besnijo proticerkveni in protiverski časopisi, ko smo jim napovedala odločen boj. Zmerjajo in psujejo naše agitatorje, posebno pa agitatorice. To kaže, da smo jih zadeli v živo! Izpovedali smo jim tla v marsikateri občini, naročniki jim odpadajo in jih zapuščajo, ker so spoznali, da so jih liberalci in samostojneži ter socialni demokrati samo farbali in goljufali. Zato pa somišljeniki, na delo, dokler zadnji nekrščanski list ne izgine iz občine in iz župnije!

Nad 50 novih naročnikov za Slov. Gospodarja je pridobila vrla mladenka Gabrija iz Orehove vasi pri Slivnici. V dveh vaseh je dosegla tako sijajen uspeh. Bog živi delavno in vztrajno širiteljico katoliških časopisov! Tovarišice po vseh župnijah in vaseh, posnemajte! Pojdite od hiše do hiše, od vasi do vasi na delo za razširjenje Slov. Gospodarja. Če potrebuje listine za nabiranje novih naročnikov, pišite na: Upravništvo Slov. Gospodarja v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Mladenič Anton Vauportič iz Libanje pri Ormožu je imel pri nabiranju novih naročnikov za Slovenskega Gospodarja veliko srečo. Postal nam je celo vrsto novih celoletnih naročnikov. Fantje po drugih krajih vzgledujte! Tekmuje z delavnim Tončkom iz Libanje!

Samostojni državotvorci.

Po „zaslugi“ slabostojnega ministra Pucelja so razni literanti oškodovali našo državo za ogromne milijone. „Beogradski Dnevnik“ piše, da je ministrski svet te dni razpravljal o Puceljevi prodaji volov, s katero so razni visoki mešetarji ogoljufali državo za velike svote. Stvar je sledeča: Naša država je prejela pred nekaj dnevi na račun vojne odškodnine 17.000 volov. Ker vlada iz mnogih razlogov teh volov ni hotela razdeliti med ljudi, jih je nameravala potem javne licitacije svobodno prodati. To bi bilo tudi pravilno: na žalost se pa ni zgodilo. Kmetijsko ministrstvo, v katerem zgovarja slabostojni Pucelj, je prodalo vseh 17.000 volov brez licitacije potomo direktne pogodbe po ceni od 3.79 dinarjev — 15.18 kron, za kilo žive teže. Živino sta odkupili tvrdki „Promet“ iz Zagreba in „Impeks“ iz Ljubljane. Glavni mešetar v tej umazani kupčiji je bil Grk Belojanis, svak Radomira Pašiča, sina sedanjega ministrskega predsednika Nikole Pašiča.

Se istega dne, ko je bila popoldan poslanec Urek tega moža davčni oblasti, da je — po mnenju Ureka — preveč po ceni oddal svoje posestvo. Poslanec so dosedaj branili ljudstvo pred prevelikimi plačili, poslanec Urek pa naznanja kmeta oblasti, ker po njegovem mnenju država ni dobila dovolj pristojbin. Urek si naj zapomni to: Vsako nasilje nekaj časa drži, a odpor pride kmalu in obračun. Zaveda se naj tega, da je po celem Posavju osovraženi v vrstah samostojnežev tako, da bolje biti ne more. Ne bo dolgo, in Urek bo moral zapustiti svojo novo hišo in se preseliti v kak drug kraj ker v Posavju ne bo mogel — vzdržati.

Surovost samostojnega poslance Ureka Iz Pišec nam pišejo: Zadnji „Gospodar“ je objavil skrajno surovo pismo globoškega Ureka poslancu g. Pusenjaku. Nem, da se bo vsa naša slovenska javnost zgražala nad podivjanost, ki odseva iz Urekovega pisma. Mi Pišečani, ki poznamo Ureka kot sorojaki, se prav nič ne čudimo, da ne more svoje nekako prirojene surovosti ter podivjanosti prikriti in zatajiti niti v pismu na poslanca-tovariša. G. urednik, da boste Vi in javnost znala presojati Urekove divje izbruhe jeze, Vam odkrito pišem kot Urekov rojak, da je on poslanec Urek brat onega Ureka, ki je svoj čas kot ropar, razbojnik ter ubijalec umrl v jetnišnici. Ako je bil Urekov brat tak bogasvarar, potem se ne smemo čuditi, če je tudi g. Ivan Urek bolj na divjo plat, ker je tudi v njem ista kri kot v njegovem rajnem bratu, ki je bil izvržen človeštva in je s svojim razbojništvom utisnil celim Pišecem pečat dolgoletne sramote. Toliko v kratko pojasnilo, da bo zvedel tudi slovenski kmet, kaka je bila gospoda zborniškega podpredsednika najbližja — žlahta.

Kako skrbijo samostojneži za slovenskega kmeta? Kmet. družba v Ljubljani bi rada na vse načine razširila Samostojno stranko. Osobito si pri zaideva za moč Samostojne oboževatelji Sušteršičeve gospodarske organizacije Pirc in dolgočasni tajnik Lah. Da bi mogla razviti živahno agitacijo za snod Samostojne na Bledu in prisrbebi udeležencem polovčno vožnjo sta „priredila“ razstavo živine na ta način, da sta v bližini Bleda bivajoče samostojneže pregovorila, da so nekaj glav živine pripeljali na Bled. Uničujoče kritiko se izrekli strokovnjaki o tej razstavi, katero so si na državne stroške ogledali referenti iz Beograda in Ljubljane. Samostojneži so dosegli svoj namen; vsled polovične vožnje je več samostojnežev romalo na Bled, „veščakom“ a la Jamnik, Zabavnik, Znidarič, Rohrman, Sancin, Skalocky Gorican, Belle itd. pa je država povrnila stroške, katere so imeli radi udeležbe na shodu Samostojne na Bledu, a pardon radi obiska fingirane živinorejske razstave na Bledu.

Peto kolo v ministrskem svetu je samostojni minister Pucelj. Nihče ga ne pošluša in ne vpraša. To pa našim samostojnežem, zlasti ministru mesarju Pucelju, ni po volji, vsled česar v enomer grozi, da bo odstopil. Ker pa le neče odstopiti, mu pravijo, da je v vladi „peto kolo“!

Uganka o Mermoljevih 500.000 K se do danes ni pojasnjena. V „Kmetijskem listu“ Mermolja skuša zakriti javnosti, da si je na čuden način za časa svojega poslančevanja prisluzil okoli pol milijona kron. Res pa je, da je prišel Mermolja reven kot cerkvena miš v naše kraje. Imel je samo par tisoč kron. Na kupljenem posestvu je bil dolžen nad 10 tisoč kron. Ni imel ne prave postelje ne pravega perila; to bi se ne bilo nič hudega. A da si je ta prerok v dobrem letu nabasal v Beogradu in Ljubljani toliko, da razpolaga danes kar z pol milijonom, to pa je za navadnega človeka vendar prevelika uganka. Če bo sedanji način vladanja vsakemu samostojnežu točko nesel kot Mermolji, potem bodo vsi samostojneži v enem letu milijonarji. Iz St. Jakoba nam poroča zanesljiv mož, da je Mermoljev sin na sokolski veselici plačeval sokoličem to liko jedi in pijače, da je plačal skupne cehe okoli 4000 K. Ko so ga nekateri vprašali, odkod ima toliko denarja, je odgovoril: Mi se vam lahko vsem v pest smejem! Naš oče ima več denarja, kot ima kak sentjakovski kmet listja v listniku. — Za izjavo mladega Mermolje ima naš poročevalec zanesljivo priče na razpolago. — Da, da, kdor zna, pa zna! Živijo Mermoljeva samostojna polmilijonska politika!

Poslanec naznanja kmeta! V celem Posavju se ljudstvo zgraža, tudi samostojneži, nad postopanjem posl. Ureka. Mož je silno oblašten, njegova bi morala povsod obveljati, sicer gorje mu. Maščevalnost Ureka ne pozna meje. V župniji Pišec živi posestnik J. Urek, ki ni sorodnik poslance, kateri se je zameril veličnemu poslancu. Iz maščevanja je naznanil po-

tudi potrdilo, da se ni mogel več izkazati, da je res plačal. Nevarnost je bila velika, da bo moral 9500 K plačati še enkrat. V tej sliki pride Marinič v pisarni Kmečke zveze. Dva gospoda takoj gresta za Mariničem v hranilnico ter zahtevata od ravnatelja Vodeba pojasnila. Pri hranilnici so bili v velik zadregi. Izjave uradnikov se niso ujemale. Ravnatelj Vodeb je govoril drugače, in drugače zopet uradnik Kocmut. Videlo se je, da cela stvar gre „štima“. Marinič gre nato k dr. Leskovarju, da vložijo tožbo zoper Mestno hranilnico in njene uradnike. Tožbe pa so se demokratični gospodje z Vodebom in dr. Irgoličem vred tako prestrašili, da so prišli k dr. Leskovarju in plačali vse tožne stroške ter prinesli Mariniču tudi potrdilo, da je plačal 9500 K.

To je vendar velikanski skandal, ako pri denarnem zavodu, kakor je Mestna hranilnica, hočejo utajiti, da niso sprejeli denarja od osebe, kateri so izdali potrdilo o prejemu. Ako bi Marinič ne imel priče, ki so videli, da je plačal 9500 K, bi bil moral plačati še enkrat. Kaj porečejo k temu postopanju ljudje, ki v Mestni hranilnici vlagajo svoj denar ali ki tam sploh kaj plačujejo? Ali bo od zdaj za naprej res treba, da si bo moral vsak ki pri tem zavodu vloži ali založi denar, prignati seboj več priče, da je res vložil, ker drugače je mogoče, da mu vplačilo vkljub potrdilu utajijo? Ali se bodo s časom vlagatelji za vsako vlogo morali preklajati z ravnateljem Vodebom in njegovimi uradniki, ter klicati sodišče na pomoč? Ako hranilnica tako postopa, potem morajo izgubiti ljudje vsako zaupanje do nje. Kdo še bo nosil denar v tak zavod!

Skraini čas je že, da se pri Mestni hranilnici razmere temeljito spremenijo. Zahtevati pa mora izpremembo mestna občina prej ko mogoče. Demokratiška klika mora izginiti in z njo mora izginiti tudi nesposobno in nezanesljivo uradništvo. Se le potem si bo zavod zopet pridobil zaupanje pri ljudstvu, ki ga je nekdanj imel, ki pa ga je v zadnjem času polagoma zapravil. Ako se nedostanki v najkrajšem času ne odpravijo, proti nevarnosti, da začne ljudstvo dvigati svoj denar ter ga nalagati drugod. Skodo pri tem bo trpela samo mestna občina. Torej napravite red, dokler še ni prepozno!

Tedenske novice.

Pet milijard primanjlkaja. Dne 18. 11. m. se je zvečer v Beogradu vršila seja ministrskega sveta. Kot prvi je referiral finančni minister dr. K. Kumanudi o državnem proračunu. — Kljub znatnemu znižanju raznih postavk — zniževali so sigurno pri najpotrebnejših izdatkih — še znaša primanjlkaj ali deficit vedno 1300 milijonov dinarjev ali 5 milijard in 200 milijonov kron. Dohodki znašajo 4 milijarde 900 milijonov dinarjev, izdatki pa 6 milijard 200 milijonov dinarjev. Finančni minister je predlagal nove — davke, zvišanje dosedanjih, itak že neznosnih davkov in premoženjski davek. To povišanje bi naj trajalo eno leto. Ni še namreč dolgo od tega, od časa ko vladni listi pisali, da je vlada spravila dohodke z izdatki v ravnotežje, sedaj pa finančni minister naenkrat izjavlja, da imamo 5 milijard deficita Soodgovoren za vsa nova bremena bo zopet minister Pucelj!

Solarske maše in krščanski nauk bodo odpravili iz šol. Tako so sklenili v višjem šolskem svetu v Ljubljani. Ta sklep so napravili liberalci, demokrati in zastopniki samostojnežev, ki imajo v višjem šolskem svetu večino. Krščanski možje in dobre matere! Zdj vidite, kako kristjani so demokrati in samostojneži. Na shodih in v svojih listih se delajo grozno pobožne in lažejo, da se potegujejo povsod za Cerkev in sv. vero, v višjem šolskem svetu pa glasujejo za o, da se odpravi šolarske sv. maše in da se otrokom ni treba več učiti krščanskega nauka, ako stariši tega ne želijo. Samostojneži in demokrati so torej za to, da mladina zraste brez Boga. V kadi veri bodo zdaj vzgajali svoje otroke, še niso povedali, pa toliko so se izdali, da jim za katoliško vero nič več ni! Kdor še zdaj drži z demokrati in samostojneži ter bere njihove brezverske liste, je ravno tako nasprotnik in

Škandal v mariborski Mestni hranilnici.

V mariborski mestni hranilnici (poprej občinski „šparkasi“) na Slomškovem trgu sedijo sami demokrati poleg nekaj narodnih socialstov. Tudi uradniki so sami Sokoli in demokrati. Na čelu vse te družbe stoji dični dr. Irgolič, ki se je kot vladni komisar oziroma gerent vkljub izrecni prepovedi deželne vlade in brez sklepa hranilničnega odbora po svojem prijatelju in nastavljenec, hranilničnemu ravnatelju Vodebu dal izplačati iz hranilnične blagajne 25.000 kron, katere je pa potem iz strahu pred svojim naslednikom g. Pusenjakom en dan pred predajo poslov zopet prinesel nazaj. Ti liberalci kaj čudno gospodarijo v mariborski mestni „šparkasi“, kakor kaže naslednji slučaj:

Posestnik Frano Marinič iz Starš pri Ptujju je moral vsled sklepa mariborskega sodišča položiti kot sodni depozit (vloga) pri Mestni hranilnici v Mariboru 9500 K. Sed je še isti dan, t. j. 6. okt. 1921 k hranilnici, oddal tam sodniški poziv in rekel, da bi rad položiti 9500 K. Uradnik Sos je prevzel sklep in začel vpisovati. Čez nekaj časa ga pokliče uradnik Kocmut k blagajni, kjer Marinič pred dvema priču ma plača 9500 K in dobi od blagajnika potrdilo, da je plačal. Čez nekaj dni pa dobi poziv, da se naj zgleda pri hranilnici. Ko pride dne 15. oktobra v hranilnico, mu začnejo uradniki tam praviti, da ni plačal onih 9500 K. Marinič potegne iz svoje listnice potrdilo o plačanih 9500 K. Uradnik mu pa potrdilo izfrga iz rok in mu ga ne da več nazaj. Tako so pri Mestni hranilnici vzeli Mariniču